GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 87. *Lunĭ, Marțĭ 21 Aprilie (3 Maiu).* **1887.**

Ungurii și conferența din Sibiiu.

I.

Brașovŭ, 20 Aprilie 1887.

Multă supĕrare i-a cuprinsŭ pe guvernamentalii ungurĭ din Clușiu, pentru că fóia nóstră a declaratŭ în ajunulŭ conferenței partidei naționale române clarŭ și neîndoiosŭ, că nicĭ vorbă nu póte fi ca Românii aderențĭ ai acestei partide sĕ se lapede de postulatulŭ *autonomiei țĕrii Ardélului*, alfa și omega programului nostru naționalŭ.

Suntemŭ datorĭ cu mulțămire ḑiarului „Kolozsvar" că, ocupându-se de viitórea nóstră conferență, vine și pune cestiunea pendentă dintre Românĭ și Ungurĭ pe adevĕratulŭ ei tĕrémŭ, deși trebue sĕ mărturisimŭ, că o face acésta făr' de intențiune, numai indirectŭ, prin modulŭ cum combate nisuințele nóstre naționale, luându-șĭ refugiu la nisce teorii, una mai șuchiată și mai absurdă decâtŭ alta.

Mai întâiu de tóte guvernamentalul „Kolozsvar" găsesce că Sibiiulŭ, unde se va întruni conferența nóstră, este unŭ orașŭ, care revócă în memoriă numai „timpurile triste ale absolutismului nemțescŭ."

Ce-i pasă fóiei clușiane de aceea, unde se vorŭ aduna representanții alegĕtorilorŭ românĭ? Décă stăpânulŭ ei, décă guvernulŭ unguresců voiesce într'adevĕrŭ sĕ cunóscă postulatele naționale ale Românilorŭ, nu le póte afla elŭ și de'a Sibiiu tocmai așa de bine, ca din orĭce altŭ orașŭ ardelenescŭ? Orĭ nu cumva Sibiiulŭ este situatŭ în centrulŭ Africei?

Dér, ḑice „Kolozsvar", Sibiiulŭ e orașulŭ tristului absolutismŭ nemțescŭ. Póte fi. Admitemŭ că pe timpulŭ absolutismului și încă multă vreme după aceea Sibiiulŭ a formatŭ capitala țĕrii Ardélului. Admitemŭ și aceea, că Ungurilorŭ cu dreptŭ cuvĕntŭ li suntŭ urgisite timpurile, când poronceau p'aicĭ „Bezirkerii" austriacĭ.

Însĕ una pentru alta. Décă îi dóre pe Ungurĭ astăḑĭ așa de tare, când îșĭ aducŭ aminte de absolutismulŭ nemțescŭ, sĕ recunóscă, décă potŭ sĕ fiă dreptĭ, că și pe noi Românii trebue sĕ ne dóră absolutismulŭ constituționalŭ unguresců, care este încă în ființă și pe care îlŭ sĕmțimŭ amarŭ; sĕ recunóscă că, după ce de pildă Clușiulŭ este aḑĭ orașulŭ de frunte, unde Ungurii ardelenĭ în orbia lorŭ aducŭ omagie și întreținŭ cultulŭ acestui fatalŭ și sinistru absolutismŭ unguresců, nu-i póte trage inima nicĭdecum pe Românĭ de a merge sĕ-șĭ țină acolo conferența lorŭ națională.

Ce impórtă însĕ Clușiulŭ, ce impórtă Sibiiulŭ, când e vorba de *a fi séu a nu fi?*

Și în privința acésta a nemerit'o „Kolozsvar" când ḑice, că în relațiunile nóstre cu Ungurii totulŭ se reduce la întrebarea, că óre noi Românii mai avemŭ orĭ nu dreptulŭ și puterea de a trăi și de a ne desvolta în acestŭ statŭ ca individualitate națională deosebită, ce amŭ fostŭ din vechime, suntemŭ și vomŭ fi, décă Dumneḑeulŭ popórelorŭ, pentru multele nóstre pĕcate și slăbiciunĭ, nu-șĭ va întórce fața cu totulŭ dela noi?

Ḑice „Kolozsvar", că principiile luptei nóstre naționale suntŭ rĕu întemeiate și că ne aflămŭ cu toții în mare rĕtăcire, când pretindemŭ drepturĭ naționale pentru noi. „Trecutulŭ", ḑice acésta fóiă, nu justifică pretensiunea nóstră, „pentru că Românii nicĭodată n'au figuratŭ între marginele acestei țĕrĭ ca națiune deosebită."

Fóia ungurescă afirmă, dér ca de obiceiu, ne rĕmâne datóre cu doveḑile. De aceea îi aducemŭ aminte, că Românii până în veaculŭ alŭ XIII-lea au constituitŭ pe acestŭ pĕmêntŭ o națiune deosebită cu drepturĭ deosebite politice-naționale și că în cursulŭ timpului, fiindŭ despoiată de aceste drepturĭ, ea nicĭodată n'a renunțatŭ la ele și de repețite-orĭ s'a încercatŭ sĕ și le recâștige, ér mai alesŭ în veaculŭ alŭ XVII-lea și alŭ XVIII-lea căpeteniile nóstre naționale au pretinsŭ de repețite-orĭ dela casa domnitóre și dela ordurile țĕrii restituirea națiunei române în drepturile ei avitice, ca a patra națiune a țĕrii Ardélului.

Sĕ nu ne pierdemŭ însĕ în trecutulŭ depărtatŭ și sĕ remânemŭ la timpurile cele mai nouĕ. Credemŭ, că Ungurii clușienĭ îșĭ vorŭ mai aduce aminte, că după încetarea absolutismului nemțescŭ și înaugurarea erei constituționale s'a adunatŭ la Sibiiu dieta ardelenéscă, care a adusŭ o lege fundamentală, prin care s'a recunoscutŭ națiunea română ca a patra națiune politică a Transilvaniei și că acéstă lege a fostŭ confirmată și sancționată de Impĕratulŭ și marele principe alŭ Transilvaniei.

Românii s'au și bucuratŭ câțĭva anĭ de posițiunea unei națiunĭ deosebite între națiunile Ardélului, până ce au venitŭ Ungurii cu uneltirile și violările lorŭ și au scos'o éráșĭ din acéstă posițiune.

Sĕ nu ni se ḑică dér, că n'amŭ figuratŭ aicĭ nicĭodată ca națiune deosebită, când constatatŭ este afară de acésta de istoricii cei mai de frunte și mai marĭ — între carĭ nu se va puté numĕra nicĭodată unŭ Hunfalvy — că Românii suntŭ poporulŭ băștinașŭ, autohtonŭ alŭ Ardélului!

Susține mai departe „Kolozsvar", că nicĭ esemplulŭ altorŭ popóre din alte state nu póte justifica principiile nóstre, deórece în nicĭ o țéră cetățenii, carĭ vorbescŭ altă limbă, nu arŭ forma o națiune deosebită. Ce feliu de cetățenĭ înțelege „Kolozsvar," și ce feliu de limbĭ? Nu cumva se gândesce éráșĭ la cele câteva sate de coloniștĭ Ciangăi din Moldova? Elveția și Belgia nu esistă pentru „Koloszvar"? Dér sĕ nu mergem așa departe, întrebămŭ pe Ungurii guvernamentalĭ din Clușiu, cum este cu putință, ca Croații, carĭ nu vorbescŭ limba ungurescă, sĕ constitue în statulŭ ungarŭ o națiune deosebită, și cum este cu putință, ca Cehii, Polonii, Slovenii și Românii din țĕrile cislaitane sĕ formeze națiunĭ deosebite în statulŭ austriacŭ? Nu suntŭ Ungurii aceia, carĭ mereu țină conferințe și negociéză pacturĭ cu aceste diferite națiunĭ din imperiulŭ dualistŭ austro-ungarŭ?

Viitorulŭ, mai adauge „Kolozsvar", asemenea nu ne-ar sfătui pe noi Românii a stărui pe lângă ideile și principiile nóstre actuale politice, pentru că pĕcatele politice ale premergĕtorilorŭ se rĕsbună întotdéuna asupra urmașilorŭ lorŭ.

Sĕ ne permită „Kolozsvar" a-i spune, că pe lângă cea mai mare bunăvoință nu'lŭ putemŭ privĭ ca autoritate, dela care sĕ așteptămŭ sĕ ne dea o directivă pentru viitorŭ, îi admitemŭ însĕ dreptulŭ de a fi îngrijatŭ de viitorulŭ națiunei unguresci și de a cumpĕnĭ la rĕndulŭ lui, că óre nu potŭ avé și Ungurii pĕcate politice și óre aceste pĕcate nu se vorŭ rĕsbuna cumplitŭ asupra urmașilorŭ lorŭ?

Din afară.

Incidentulŭ Schnaebele, care a ținutŭ ḑece ḑile Europa într'o neliniște și ferbere continuă, s'a resolvatŭ prin liberarea comisarului francesŭ. Se ḑice că Schnaebele va fi transferatŭ dela granița alsațo-lotaringiană în sudulŭ Franciei. Prin cedarea guvernului germanŭ și prin atitudinea moderată și înțeléptă a guvernului francesŭ, s'a scosŭ dela ordinea ḑilei încă o gravă afacere politică, care ar fi pututŭ provoca complicațiunĭ în Europa.

„Morning Post" raportéză, cum ḑice ea, din isvorŭ diplomaticŭ, că concentrarea unei puternice flote francese în Marea mediterană avea de scopŭ sĕ dea o lovitură Angliei în Egiptŭ. Înainte cu câteva ḑile, asigură fóia englesă, în cercurile diplomatice trecea ca mai probabilŭ unŭ conflictŭ anglo-francesŭ, decâtŭ unŭ nou rĕsboiu germano-francesŭ. Cu tóte astea e posibilŭ, că incidentulŭ dela Pagny i-a încrucișatŭ Franciei planurile. Unŭ altŭ diplomatŭ, ḑice aceeașĭ fóiă, a asiguratŭ, că concentrarea flotei francese avea de scopŭ o amenințare contra Italiei. Palermo, Neapole și Livorno aveau sĕ fiă bombardate îndată ce Italia șĭ-ar fi grămădit trupe la granița francesă. Aceste scirĭ însĕ se declară ca neadevĕrate și sgomotele n'au pututŭ isvorĭ decâtŭ din faptulŭ, că de câteva ḑile se facŭ la Toulon manevre de esercițiĭ de către flota francesă.

După cum raportéză „Pol. Corr." din Salonicŭ, în Macedonia se înaintéză trupe turcescĭ în direcțiune spre granița muntenegrénă. Tabĕra din Prizrend a fostŭ întărită cu 12,000 ómenĭ și o companiă sanitară. Comandele militare turcescĭ dau mare atențiune și graniței bulgaro-macedonene, deórece s'au arĕtatŭ simptome de bănuială. S'au prinsŭ scrisorĭ cifrate din Bulgaria și în ținutulŭ Velissonului s'au găsitŭ ascunse 40 puscĭ, care se ḑice că arŭ aparținé unei bande de hoțĭ. Cercurile turcescĭ suntŭ convinse, că o mișcare revoluționară în Macedonia ar porni numai din partea Zankoviștilorŭ, și speră că în aceste mĕsurĭ profilactice vorŭ fi sprijinite de guvernulŭ bulgarŭ. De altă parte scirĭ din Scutari comunică, că guvernatorulŭ generalŭ alŭ Albaniei superióre a chematŭ fórte grabnicŭ la Scutari pe toțĭ șefii triburilorŭ muntene, spre a'șĭ asigura sprijinulŭ lorŭ pentru casulŭ unorŭ complicațiunĭ. Din ce parte se vorŭ provoca complicațiunĭ nu se spune. Nu-i vorbă, deunăḑile Mohamedanii au înlăturatŭ crucea de pe mormêntulŭ rĕposatului prințŭ alŭ munțilorŭ Prenk Bib Doda și Mirediții 'șĭ-au rĕsbunatŭ tăindŭ capetele la 7 soldațĭ turcĭ. Dér astfelŭ de procederĭ nu suntŭ raritățĭ p'acolo. Cu Muntenegru, care de altmintrelea în timpulŭ din urmă a făcutŭ marĭ pregătirĭ de rĕsboiu, se ḑice că Turcia stă în bune relațiunĭ. Prin urmare ar rĕmâné Macedónia, unde Turcia se teme de o rĕscólă provocată de Zankoviștĭ, și de aceea grămădesce trupe acolo. Ér în ce privesce concentrarea de trupe turcescĭ la granița muntenegrénă, lucrulŭ se esplică astfelŭ, că ivindu-se turburărĭ în Macedonia și póte că și în ținuturile locuite de Albanezii creștinĭ, Muntenegru ar puté încerca sĕ profite de ele.

In privința Afganistanului, oficiulŭ „Reuter" e informatŭ, că încă totŭ esistă temeiu a crede, că îi va succede Emirului din Afganistanŭ, sĕ'șĭ restabiléscă autoritatea sa asupra insurgenților. In casŭ însĕ când Emirulŭ totușĭ ar fi rĕsturnatŭ, o astfelŭ de eventualitate n'ar fi de natură sĕ provóce negreșitŭ complicațiunĭ între Rusia și Anglia. Se ḑice că s'ar fi chibzuitŭ deja asupra planurilorŭ d'a împedeca unŭ astfelŭ de resultatŭ, și anume Anglia și Rusia ar puté lua mĕsurĭ pentru a suprima unŭ rĕsboiu între triburile afgane și a da Afganistanului unŭ domnitorŭ protegiatŭ de Anglia și de Rusia, și plăcutŭ ambelorŭ puterĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Alegĕtorii românĭ din cele patru cercurĭ electorale ale comitatului Brașovŭ, întrunițĭ erĭ în conferință în sala hotelului Nr. 1 de aci, au alesŭ delegațĭ pentru conferința partidului naționalŭ românŭ ce se va ține la 7 Maiu n. în Sibiiu, pe următorii domnĭ: în cerculŭ I: Dr. *Aurel Mureșianu* și *G. B. Popŭ*, în cerculŭ II: *Vasilie Voina* parochŭ și *Diamandi I. Manole*, în cerculŭ III: *Alexe Verzea* și *Victorŭ Popea* parochĭ, în cerculŭ IV: *Iosifŭ Comanescu* parochŭ și *George Proca*.

—x—

După cum află „Bud. Korr.", *alegerile generale pen-*

tru dietă se vorŭ face în cursulŭ lunei lui *Iunie*, adecă înainte de secerişŭ.

—x—

Comitetulŭ congresualŭ alŭ reuniunilorŭ de maghiarisare a ţinutŭ o şedinţă, în care s'a raportatŭ, că la congresŭ s'au anunţatŭ tóte 80 reuniunile de maghiarisare. In ordinea ḑilei a congresului s'au pusŭ şi acele propunerî şi cestiunî, ce doresců unele reuniunî sĕ le aducă în desbatere, precum propunerea clubului scriitorilorŭ şi artiştilorŭ în afacerea bibliotecelorŭ poporale şi propunerea asupra mijlócelorŭ reuniunilorŭ de maghiarisare. — Congresulŭ ca congresulŭ, dér banchetulŭ!

—x—

Din *Aradŭ* se scrie, că la întrebarea comitetului electoralŭ ministrulŭ Szechenyi a telegrafiatŭ primarului, că *femeile*, care se ocupă cu o industriă orî afacere de sine stătătóre *potŭ vota* în persónă la alegerea pentru camera de comerţŭ.

—x—

Cu ocasiunea avansărilorŭ de Maiu în armată au fostŭ înaintaţî la *infanteriă*: la rangulŭ de majorŭ: căpitanulŭ de cl. I. din regimentulŭ de infanteriă 51 Albertŭ *Drăganŭ*, transferatŭ în acelaşî timpŭ la reg. 12 de inf. la rangulŭ de căpitanŭ cl. I: căpitanulŭ cl. II Andreiu *Chilianŭ* din reg. 12 de inf.; la rangulŭ de că pitanî cl. II au fostŭ înaintaţî locotenenţii: Pavelŭ *Duralia* reg. 99 inf. Iosifŭ *Maciaga*, reg. 57 inf. Andreiu *Hanganŭ* reg. 63 inf.; Ioanŭ *Humiţia* reg. 51 inf. supracompletŭ şi ataşatŭ institutului militarŭ din Viena; George *Boldea* reg. 64 inf.; Stoianŭ *Paicŭ* reg. 25 inf.; Ciriacŭ *Băcillă* reg. 50 inf.; Basiliu *Literatŭ* reg. 2 inf. Nicolae *Dragomirŭ* reg. 64 inf. şi George *Popovicî* reg. 62 inf.; la rangulŭ de locotenenţî au fostŭ înaintaţî sublocotenenţii: Iosifŭ *Martinŭ* reg. 11 inf.; Iosifŭ *Biscanŭ* supracompletŭ în reg. 23 de inf. şi ataşatŭ institutului geograficŭ militarŭ din Viena; Eugenŭ *Roşca* reg 31 inf.; George *Cocianŭ* reg. 16 inf.; Dionisiu *Florianŭ* reg. 50 inf.; Sabinŭ *Hodoşŭ* reg. 50 inf.; la rangulŭ de sob-locotenentŭ au fostŭ înaintaţî cadeţii: Mihailŭ *Ciobanŭ* reg. 2 inf.; Teodatŭ *Cernĕuţénŭ* reg. 31 inf. Teodorŭ *Bistrianŭ* reg. 43 inf.; Alexandru *Ciobanŭ*, supracompletŭ în reg. 25 de inf. şi ataşatŭ batalionului 3 de infanteriă bosniacŭ. La *vênĕtorî* a fostŭ înaintatŭ la rangulŭ de căpitanŭ cl. II. locot. Ioanŭ *Poplăceanu* 28 bat. La *artileriă* a fostŭ înaintatŭ la rangulŭ de căpitanŭ cl. II locotenentulŭ Ilie *Penza* din bateria 1 a regimentului 7 de artileriă; la rangulŭ de locotenentŭ, sublocotenentulŭ Ioanŭ *Muica* din reg. 12 de artileriă fiind împărţitŭ la comitetulŭ technicŭ administrativŭ militarŭ din Viena. Căpitanî comptabilî cl. II au fostŭ numiţî: locotenentulŭ comptabilŭ Grigorie *Sălvanŭ* din reg. 11 de ulanî şi locotenentulŭ comptabilŭ Mihaiu *Mihăilaşŭ* din reg. 54 inf.

—x—

In *Beiuşŭ* s'a descoperitŭ de curêndŭ o nouă carieră de *marmoră*, de o calitate escelentă. S'au făcutŭ deja paşî pentru esploatarea acestui abundantŭ depositŭ de marmoră.

—x—

Relativŭ la *revolta din Vizma*, comitatulŭ »Timişórei, „Pester Lloyd“ comunică următórele: Proprietarulŭ Rugats din Vizma puse pe ómenii sĕi de 'mpuşcarĕ vacile mai multorŭ locuitorî din satŭ, fiindŭ că păsceau pe o livade în litigiu. Acéstă procedere provocă nespusŭ de mare iritaţiune, poporulŭ năvăli înarmatŭ asupra curţilorŭ lui Rugats, împuşcă asupra lui, dér fără sĕ-lŭ lovéscă, şi voi sĕ pĕtrundă cu forţa în casă. In momentulŭ criticŭ apărură 24 gendarmî, dinaintea cărora ţĕranii se retraseră. S'au făcutŭ mai multe arestărî.

—x—

Pentru *delictŭ de duelŭ* au fostŭ puşî de Curia r. în stare de acusaţiune ajutorulŭ de secretarŭ alŭ căilorŭ ferate ung. Bela Erdely şi deputatulŭ şi redactorulŭ lui »Ellenzek“ Bartha Miklos. Tribunalulŭ din Clusiu pusese în stare de acusaţiune numai pe Erdelyi. Tabla reg. din Tĕrgu-Mureşului i-a pusŭ pe amêndoi şi Curia a aprobatŭ acéstă decisiune.

—x—

Cetimŭ în „Ecoulŭ Severinului“: „Cu unŭ trenŭ specialŭ, în ḑiua de 11 curentŭ, au trecutŭ prin gara Severinŭ la Bucurescî *35 vagóne cu 750 Ungurî* cu femei şi copii, angajaţî, după câtŭ ne-amŭ informatŭ, a merge în Bucurescî spre a lucra la fortificarea Bucurescilor.“ — De „fericire« emigréză aceştî Ungurî în România, ju pâne »Ellenzek“?

—x—

A eşitŭ de sub tiparŭ nou *catalogŭ de cărţî românescî şi musicŭ* alŭ librăriei Nicolae I. Ciurcu din Braşovŭ. Catalogulŭ se trimite la cerere gratis şi franco orîcui; cuprinde cărţî literare, sciinţifice, didactice, scolastice, bisericescî, cărţî poporale, scrierî beletristice; romane, novele, poesii, piese teatrale etc.; pentru musică se află deosebite composiţii: romanţe pentru o voce, cu acompaniamentŭ de pianŭ, piese de danţŭ, piese de salonŭ pentru pianŭ etc.

—x—

Teatru unguresců. Astă-séră se va juca »*contele Monte Christo*“, dramă în 5 acte, scrisă de Alesandru Dumas, tradusă în unguresce.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 15 Aprilie 1887.

In şedinţa de erî, a treia, după ce se autentică protocolulŭ şedinţei premergĕtóre, se acordară concedii deputaţilorŭ Stefanŭ Iosifŭ [15 ḑile, cav. de Puşcariu Sim. Munteanu şi V. Almăşanu câte 5 ḑile, V. Roşescu pe sesiunea întrégă. S'au predatŭ apoi comisiunilorŭ respective mai multe petiţiunî şi două rapórte consistoriale, privitóre unulŭ la adaptarea seminarului Andreianŭ, celălaltŭ la urcarea taxei seminariale dela 60 la 100 fl. pe anŭ.

Dep. Ios. Puşcariu ceti raportulŭ generalŭ alŭ comisiunei organisătóre despre activitatea consistoriului archidiecesanŭ în 1886. Din raportŭ reiese, că în cursulŭ anului au întratŭ 7429 piese, cu 215 mai multe ca în anulŭ precedentŭ, şi anume 333 presidiale, 491 plenare, 2245 bisericescî, 2360 şcolare şi 2000 epitropescî. Dintre acestea mai suntŭ 38 de resolvatŭ. Şedinţe plenare s'au ţinutŭ 16. S'a întregitŭ protopopiatulŭ Agnitei prin alegerea d-lui Sabin Piso, mai suntŭ de intregitŭ protopopiatele I. alŭ Braşovului, Făgăraşului şi Mediaşului. Cu adaptarea şi repararea seminariului s'au cheltuitŭ 12,155 fl. 37 cr. Localităţile suntŭ corespundĕtóre în tóte privinţele pentru 160 de elevî. Dela ultimulŭ congresŭ naţionalŭ bisericescŭ au incursŭ pe calea consistoriului metropolitanŭ în resortulŭ plenului următórele obiecte: *a)* resolvarea în modŭ negativŭ a cestiunei privitóre la sistemisarea unui postŭ de vicarŭ arhiepiscopescŭ cu rangŭ de arhiereu şi instituirea acestuia; *b)* unŭ proiectŭ de normativŭ pentru regularea dreptului de apelŭ în cause bisericescî; *c)* procedura disciplinară pentru persónele şi funcţionarii bisericescî, care a căştigatŭ putere de lege cu ḑiua de 15 Noemvre 1886. Raportulŭ amintesce că se aşterne: 1) proiectulŭ de arondare a cercurilorŭ electorale pentru deputaţî la sinodulŭ arhidiecesanŭ şi la congresulŭ bisericescŭ; 2) resultatulŭ cercetării asupra neregularităţilorŭ întêmplate la alegerea de deputaţî mirenî în cerculŭ Sibiiului; 3) despre împărţirea ajutórelorŭ la meseriaşî din fundaţiunea Andronicŭ. Se va presenta şi unŭ raportŭ motivatŭ pentru urcarea taxei elevilorŭ seminarialî dela 60 la 100 fl.

Raportulŭ se primi ca basă a desbaterei speciale. Se propuse întregirea câtŭ mai îngrabă a protopopiatelorŭ vacante. Partea din raportŭ privitóre la adaptarea seminarului şi la urcarea taxei seminariale a remasŭ sĕ se desbată când se vorŭ pune la ordinea ḑilei rapórtele speciale respective.

După ce comisiunea organisatóre raportă asupra conclusului congresualŭ privitorŭ la facultatea de a fi membru la sinodulŭ protopopescŭ, ceea ce se luă spre sciinţă, sinodulŭ, la raportulŭ consistoriului plenarŭ despre rĕposarea asesorului consistorialŭ Iónŭ Predovicî, îşî esprimă condolenţa sa, dispunêndu-se alegerea unui altŭ membru preoţescŭ în senatulŭ epitropescŭ alŭ consistoriului arhidiecesanŭ.

Se referă apoi asupra raportului consistoriului arhidiecesanŭ prin care se comunică, că Dr. Iónŭ Crişianŭ şi-a depusŭ mandatulŭ de deputatŭ mirénŭ alŭ cercului Târnavei, în urma întrării sale în tagma preoţéscă, şi că altŭ deputatŭ nu s'a alesŭ fiindŭ timpulŭ scurtŭ. Se primi propunerea deputatului Voileanu, d'a se lua raportulŭ spre sciinţă, ér pe viitorŭ sĕ se facă nouă alegere îndată ce devine vacantŭ unŭ cercŭ electoralŭ. Se luă apoi spre sciinţă raportulŭ consistoriului privitorŭ la retragerea D-rului I. Crişianu din senatulŭ şcolarŭ alŭ consistoriului arhidiecesanŭ, în urma întrării sale în tagma preoţéscă şi se decise sĕ se alégă altŭ asesorŭ mirénŭ în respectivulŭ senatŭ; de asemenea se luă spre sciinţă raportulŭ consistoriului relativŭ la demisionarea şi retragerea ei din mandatulŭ de deputatŭ a deputatului I. Gall; se ia spre sciinţă şi conclusulŭ congresului naţionalŭ bisericescŭ relativŭ la § 12 al. 2 din statutulŭ organicŭ despre gradulŭ VI de sânge şi IV de cuscriă privitorŭ la alegerea asesorilorŭ în consistorŭ; se ia în fine spre sciinţă raportulŭ consistoriului privitorŭ la regulamentulŭ provisoriŭ despre procedura disciplinară, dispunêndu-se ca la anulŭ sĕ vină consistoriulŭ cu unŭ raportŭ amĕrunţitŭ în acéstă privinţă.

Adunarea electorală în D.-Sân-Mărtinŭ.

Onorate d-le Redactorŭ! Te însciinţezŭ că ierî în 27 l. c. clubulŭ electoralŭ românŭ din cercurile: *Bălăuşeri* şi *Dicio-Sân-Mărtinŭ*, comitatulŭ Târnavei micî, şî-a ţinutŭ adunarea în Dicio-Sân-Mărtinŭ, la care din ambele cercurî a participatŭ unŭ numĕrŭ de peste 200 alegĕtorî; au fostŭ presenţî la adunare şi pretorele cu subpretorele, biroulŭ clubului a rĕmasŭ totŭ acela ca şi în trecutŭ; după deschiderea şedinţei prin preşedinte, mai ântêiu adunarea s'a alăturatŭ în consimţĕmêntŭ şi cu deplină încredere la conclusele ce se vorŭ aduce în conferinţa generală viitóre dela 7 Maiu a. c. în Sibiiu. S'a cetitŭ lista alegĕtorilorŭ românî din ambele cercurî estrasă prin birou din tabela de contribuire şi s'a alesŭ o comisiune de 7, pentru candidarea delegaţilorŭ la conferinţa generală, după carî advocatulŭ Simionŭ Căluţŭ a luatŭ cuvêntulŭ şi a arĕtatŭ ţinuta de până acuma a Românilorŭ din Ardealŭ şi Ţĕra ungurĕscă faţă cu alegerile dietale, fórte frumosŭ a vorbitŭ despre pasivitatea Românilorŭ din Transilvania şi despre activitatea celorŭ din Ungaria şi

FOILETONŬ.

Strigăturî poporale,

culese de

B. Germanŭ, învĕţătorŭ în Chirileu.

Mândruţa gălbiniciósă,
Nicî-odată nu-i frumósă
Făr' căndu-i érba de cósă;
Décă érba se cosesce
Mândra ér îngălbinesce.

***

Vai de mine zacŭ de-o bólă
Dér n'are cin' ḑice: scólă!
Că de-ar ḑice cineva
Eu din bólă m'aşŭ scula.

***

Multŭ mĕ 'ntrébă frunḑa verde,
De ce faţa mi-se perde?
Dér rĕspunde lemnŭ uscatŭ,
Că trăescŭ cu multŭ bănatŭ,
Şi rĕspunde lemnŭ pălitŭ
Că trăescŭ cu multŭ uritŭ.

***

Dragi-mi-sŭ copilele
Când strigă găinele:
„Pica“! „pica“ la mama,“....
Şi cu ochii la badea.

***

Leliţă, buzele tale
Sciu că nu'sŭ mărgăritare,
Că-sŭ de piele ca şi-a mele
Hai sĕ ne pupămŭ cu ele!

***

Spune-i mândră maică-ta
Sĕ 'ngrădéscă uliţa,
Totŭ cu pinŭ şi cu pelinŭ
Ca noi sĕ nu ne 'ntêlnimŭ,
Numai Sâmbăta vre-odată,
Dumineca ḑiua tótă!

***

Frunḑă verde de pe tĕu
Trei mândre am avutŭ eu:
Una e din Chirileu,
A doua dela Dileu,
Şi-a treia din Vidrazeu,
Pe tustrele le-am lăsatŭ
Că alta mi-am căpĕtatŭ,
Mai dulce la sărutatŭ.

***

Dragă mi-i mândra slăbuţă
Décă altorŭ nu-i drăguţă,
Ér décă pe alţi-i place
Póte avea de min' paçe.

***

Hai mândră sĕ ne iubimŭ,
La luatŭ sĕ nu gândimŭ,
Că suntŭ doi bĕtrânî acasă
Ei amêndoi nu ne lasă.

***

Du-te dorŭ din josŭ de móră
Şi-acol' ia năsipŭ în pólă
Şi-i dă la badea sĕ móră,
Sĕ móră, orî sĕ trăéscă
Sĕ viă sĕ mĕ peţéscă,
Orî sĕ móră, orî sĕ peie,
Orî sĕ vie sĕ mĕ ieie.

***

Nu-i da Dómne badii bine
Că elŭ m'a lăsatŭ pe mine,
Nu-i da Dómne nice rĕu,
Că n'a fostŭ sĕ fi' alŭ mieu.

***

M'a făcutŭ maica pe mine
Aşa voinicŭ şi subţire,
Sĕ fiu doftorŭ la copile;
Pe câte le-am doftoritŭ
Tóte s'au tămăduitŭ,
Pus'am ochii şi pe tine
Nu te lasŭ numai pân' mâne.

***

Haida mândră 'n cununiă
Pân' ce'i frunḑa verde 'n viă,
Décă frunḑa s'o usca,
Popa nu ne-o cununa.

***

Săraca mândruţa mea,
De-aşŭ şedé cu nóptea 'ntrégă
N'ar mai ḑice: du te dragă!
De aşŭ şedé câtŭ mi-i gândŭ
N'ar mai ḑice: du-te amu!

Bădiţă de lângă cale
Nu-ţî rĕdica péna mare,
O rĕdică pe-o mĕsură
Pe cum ţi-i stogulŭ la şură;
Ş'o rĕdică cucuiată
Precum ţi'sŭ boii 'n poiată!

***

Haida mândră după mine
Că amŭ trăi fórte bine:
— Mama face sacŭ de peştî
Tata face vênturescî,
Cu mine sĕ totŭ trăeşcî.

***

Mândra mea, tineră, próstă,
M'a rugatŭ s'o facŭ nevastă,
Déc' am ḑisŭ că n'o voiu face
Ea s'a pusŭ în patŭ şi zace.

***

De grózá că pânḑă-oiu pune
Mi s'a dusŭ rĕsboiu 'n lume
Şi iţele s'au stricatŭ
Că tare s'au supĕratŭ.

***

De-ai fi mândră cum te ţii
N'ai ţiné bucii[1]) 'n budii[2]),
Că din bucî ai face pânḑă
Şi 'n budii ai băga brânză.

[1]) Cânepă. [2]) Şténdŭ.

părţile Bănatului şi pe alegĕtorii noştri nesciutorĭ de carte i-a pusŭ în plăcuta posiţiune de a sci şi cunósce că, ce-i pasivitatea şi activitatea, apoi li-a spusŭ că Românii din Ardealŭ până în presente urmăresc şi ţinŭ la pasivitate absolută faţă cu alegerile pentru dieta din Pesta, şi acésta pentru că până acuma nu li s'a datŭ nicĭ baremĭ unŭ motivŭ de a'şĭ schimba politica din trecutŭ, face atentă apoi pre comisiunea candidatóre, ca sĕ candideze bărbaţĭ cunoscuţĭ şi probaţĭ, deórece delegaţii au sĕ fiă oglinda şi espresiunea intimă a simţĕmintelorŭ alegĕtorilorŭ.

Dintre candidaţĭ au fostŭ aclamaţĭ: pentru cerculŭ de susŭ „Bălăuşieri" advocatulŭ din Dicio-Sân-Mărtinŭ *Simionŭ Căluţŭ*, adm. protop. gr. cath.; *Iacobŭ Macaveiu*, şi ca suplentŭ preotulŭ gr. or. *Niculae Aronŭ* din Las lăulŭ rom.— Pentru cerculŭ de josŭ „Dicio-Sân-Mărtinŭ« preşedintele clubului şi *Ioanŭ Horgea* preotŭ gr. cath. în Bia, ér de suplente *Ioanŭ Frăţilă* proprietarŭ în Sâncelŭ.

S'au mai alesŭ în fiecare comună unde se află alegĕtorĭ românĭ câte doi şi în altă câte trei bărbaţĭ de încredere, cătră carĭ biroulŭ clubului — în cele ce apar ţinŭ agendelorŭ sale — va a avé a se adresa de câte orĭ va afla de lipsă, şi carĭ vorŭ veghia şi mijlocĭ, ca pe viitorŭ sĕ se inducă în lista de alegere toţĭ Românii îndreptăţiţĭ şi sĕ-i ţină în evidenţă.

După închiderea şedinţei peste 40 alegĕtorĭ séu întrunitŭ la unŭ prânḑŭ comunŭ modestŭ pe punga fiecăruia. Toastele încă nu au lipsitŭ, şi celŭ d'ântêiu l'a redicatŭ adv. Caluţŭ în onórea şi sănĕtatea unuia din membrii gloriósei case domnitóre-habsburgice, care numai în 26 l. c. şĭ-a serbatŭ jubileulŭ de 60 de anĭ şi care totdéuna a fostŭ simpaticŭ naţiunei nóstre, Inălţimea Sa principele Albrecht. Strigăte de „sĕ trăiéscă" repeţite salutară acestŭ toastŭ. La trei óre după améḑă-ḑi—voioşĭ pentru purtarea cea bună şi solidă a alegĕtorilorŭ noştri — ne-amŭ depărtatŭ fie care la ale nóstre.

Unŭ participantŭ.

De prin Huniădóra, finele lui Aprilie a. c.

Suntemŭ érăşĭ în timpulŭ alegerilorŭ de deputaţĭ. Avêndŭ înaintea ochilorŭ esemplele trecutului e fórte verosimilŭ, ba aprópe sigurŭ, că cei dela putere vorŭ pune tóte în mişcare spre a têrî cu forţa, cu ameninţărĭ şi totŭ felulŭ de ademenirĭ pe alegĕtorii românĭ ţĕranĭ la urnă, ademenitorii lorŭ făcêndu'i sĕ créḑă că décă vor vota pentru ei, ei ţinŭ cu Impĕratulŭ. —De astădată s'au candidatŭ 2 deputaţĭ în cerculŭ Huniădórei, oposiţionalulŭ E. Hollaki şi guvernamentalulŭ Carol Pogány, fiulŭ comitelui supremŭ. Acestŭ din urmă firesce, întrebuinţéză tóte mijlócele ca sĕ reéşă spre a puté apoi servi pe stăpânulŭ sĕu din Budapesta. Fişpanulŭ Pogány e vestitŭ şi în ceea ce privesce pacturile sale cu Românii în vremea restauraţiunilorŭ comitatense, care pacturĭ în urmă cam remaseră baltă, căcĭ mai în totdéuna candidându-se undeva de notarĭ vr'unŭ Jidovŭ şi Românŭ — primulŭ reese, Românulŭ cade. Ér acum, în periodulŭ alegerilorŭ, d-lŭ fişpanŭ — căruia Românii prin pacturĭ îi ajută a scóte castanile fierbinţĭ din jarŭ — îşĭ manifestă în modŭ măgulitorŭ simpatia pentru Românĭ. D lŭ Hollaki adecă, carele, voindŭ a vorbi imparţialŭ, trebue înşiratŭ între corbii albĭ în ce privesce onestitatea şi prietenia sa cu Românii — umblândŭ prin cerculŭ Huniădórei a spusŭ programulŭ sĕu în limba română alegĕtorilorŭ românĭ, despre care lucru fişpanulŭ s'a indignatŭ fórte vĕḑêndŭ în acésta procedere o violare a ideii de statŭ. Acum Hollaki este privitŭ ca rĕu patriotŭ, fiindcă ca oposiţionalŭ are aerulŭ de a nu adera la utopiile infalibilului Tisza!

Pe noi Românii puţinŭ ne importă cérta dintre oposiţionalii şi guvernamentalii ungurĭ, noi nu ne ocupămŭ cu alegerile — dér acestŭ periodŭ este unŭ felŭ de beţiă în care esaminătorului i se arată diferitele caractere în adevĕrata lorŭ colóre. Şi e bine a cunósce ómenii, ca sĕ scimŭ pe viitorŭ cu cine avemŭ a face.

* *

Caticău, 24 Aprilie n. 1887.

Domnule Redactorŭ! In luna curentă 11 st. n. a isbucnitŭ unŭ focŭ îngrozitorŭ în comuna nóstră Caticău. Causa cu siguritate nu se scie. Foculŭ şĭ-a luatŭ începutulŭ cu casele lui Ioanŭ Dunca, arḑêndu-i 2 case precum şi tóte supraedificatele. Insĕ fiindŭ că elementului nimicitorŭ nu i s'a putută pune stavilă, se estinse şi mai departe şi au arsŭ 10 case şi mai multe supraedificate, nutreţŭ şi bucate, aşa încâtŭ bieţii locuitorĭ au remasŭ ca vai de ei. Dintre casele arse, puţine au fostŭ asigurate, dér şi acelea pe fórte micĭ sume. A fostŭ în periculŭ mare biserica care mulţămită energiei d-lui preotŭ localŭ Petru Cherebeţiu, care s'a luptatŭ cu abnegaţiune pentru apĕrarea bisericei, nu s'a aprinsŭ.

D-lŭ preotŭ, adecă, deşi a fostŭ casa d-sale propriă în periculŭ, nu l'a interesatŭ aşa tare, ca apĕrarea S-tei bisericĭ. Asemenea scóla gr. cat. din locŭ încă fiindŭ deja aprinsă, numai prin darea josŭ a şindilei s'a putută scăpa de nimicirea totală.

Scóla s'a cumpĕratŭ în a. 1884 la stăruinţa m. o. domnŭ Ioanŭ Welle protopopulŭ tractualŭ şi a on. d nŭ preotŭ localŭ cu m rĭ jertfe; ér acum érăşĭ ne a costatŭ repararea ei 200 fl. Şi bietulŭ poporŭ, care deşi e storsŭ cu totulŭ prin multele dărĭ, totuşĭ avêndŭ conducĕtorĭ destoinicĭ şi energicĭ, face şi jertfesce câtŭ e cu putinţă.

Dauna se urcă după calculŭ medlu la 8000, optŭ mii de fl. v. a.

Durerósĕ sĕrbătorĭ a serbatŭ bietulŭ poporŭ de aci!

Georgiu Hatosŭ,
învĕţătorŭ.

Şcólele românescĭ din Macedonia.

Când în anulŭ 1862 Cuza Vodă împărţea stégurĭ la oştirea românéscă pe câmpia dela Cotrocenĭ, se afla faţă şi unŭ călugăr românŭ din c. Avdela din Pindŭ, numitŭ Averchie Archimandritulŭ, trimisŭ din muntele Athos, ca egumenŭ unei mănăstirĭ românescĭ, închinate, şi sositŭ numai de puţine ḑile. Elŭ aştepta audienţa sa la palatulŭ de vară dela Cotrocenĭ.

Privindŭ defilarea oştirii aclamate de poporŭ, bĕtrânulŭ călugĕrŭ fù cuprinsŭ şi elŭ de emoţiunea generală. Stringêndŭ atuncĭ mâna lui Cesarŭ Boliacŭ, lui Tell şi altora, strigă cu glasŭ tare şi cu lacrĕmile în ochĭ: „şi eu hiu Arman«! Cercetatŭ cu deamĕnuntulŭ despre Românii din ţéra turcéscă, Averchie le descrie starea în care se află ei, ér Boliacŭ, Tell şi Bolintineanu se hotărăscŭ sĕ formeze în România, împreună cu Averchie, o societate de cultură, a Macedo-Românilorŭ.

Nu trecŭ multŭ, şi societatea se înfiinţă, avêndŭ scopulŭ ei de căpetenie: a rĕspândì prin şcolĭ, începêndŭ dela cele primare, în limba română învĕţătura între locuitorii românĭ de peste Dunăre şi de peste Balcanĭ; a stărui pentru buna stare a bisericelorŭ comunităţilorŭ românescĭ de-a dréptă Dunării şi de peste Balcanĭ; a priveghea mersulŭ şcólelorŭ esistente în aceeaşĭ parte, şi a lucra la îmbunătăţirea lorŭ, dotându-le cu cărţĭ, bibliotecĭ şi altele.

Membrii acestei societăţĭ desvoltară o mare activitate în lucrările lorŭ şi în scurtŭ timpŭ se dădù la lumină o gramatică alcătuită de rĕposatulŭ I. G. Maxim, profesorŭ la liceulŭ sf. Sava: »Rĕpede idee de gramatică macedono-românéscă«. Ea s'a tipăritŭ în Bucurescĭ, în tipografia statului, numită Nifonŭ, cu spesele d-lorŭ G. Goga şi D. Casacovicĭ, spre a se împărţi gratuitŭ Românilorŭ de-a dréptă Dunării.

In anulŭ 1864, luna Iulie, d. V. A. Urechia, fiindŭ chematŭ în Bucurescĭ ca secretarŭ generalŭ alŭ ministerului de culte şi instrucţiune publică şi vĕḑêndŭ activitatea şi zelulŭ ce punea călugărulŭ Averchie pentru prosperarea societăţii macedo-române, alŭ cărei sufletŭ era elŭ, se grăbì a-i face cunoscinţa, şi în înţelegere cu dênsulŭ, se puse însuşĭ pe lucru, după unŭ planŭ altulŭ decâtŭ celŭ urmatŭ de societate. Prin stăruinţele sale continue, d. Urechiă obţinŭ dela ministrulŭ sĕu, d. N. Creţulescu, înscrierea în bugetulŭ statului, pe anulŭ 1864 a sumei necesare pentru înfiinţarea unei şcolĭ cu unŭ internatŭ în Bucurescĭ, pentru 12 tinerĭ macedo-românĭ, carĭ sĕ fiă aduşĭ din patria lorŭ, prin Archimandritulŭ Averchie.

In acelaşĭ anŭ, sĕvîrşindu se secularisarea averilorŭ mănăstirescĭ ḑise închinate, călugării grecĭ fură siliţĭ sĕ părăséscă Principatulŭ; singurŭ Averchie rĕmase în ţéră, iubitŭ de toţĭ şi consideratŭ ca iniţiatorulŭ uneĭ mişcărĭ salutare, de reînviere a sentimentelorŭ românescĭ, printre Macedo-Românĭ. Elŭ plecă decĭ cu banii dela ministeriulŭ cultelorŭ şi instrucţiunii publice, ca sĕ aducă tinerii Macedonenĭ pentru şcóla macedo-română din Bucurescĭ. După trecere de două lunĭ, bĕtrânulŭ călugărŭ se şi întórse triumfătorŭ, încunguratŭ de cei doi-spre ḑece tinerĭ, destinaţĭ a deveni întâii apostolĭ ai Românismului în ţĕrile de peste Balcanĭ.

D. Urechiă puse sĕ se fotografieze acestŭ Averchie, încunguratŭ de ucenicii sĕi. Şcóla mergea progresândŭ, şi acésta îndemnă pe guvernŭ a-i îmbunătăţi starea, şi d'aceea Averchie merse de a doua óră în Macedonia şi mai aduse încă alţi tinerĭ, aşa că şcóla macedo-română, numĕra în anulŭ 1868 peste 30 şcolarĭ[1])

Aceştĭ tinerĭ Macedonenĭ se puteau interna în vreunulŭ din liceele statului, dér d. Urechia creḑù de cuviinţă că nu e bine sĕ dee deprinderile junimii bucurescene, şi d'aceea, elŭ dobândì dela guvernŭ internarea lorŭ separată, în localulŭ Egumeniei dela biserica sf. Apostolĭ, numindŭ pe părintele Averchie îngrijitorŭ alŭ acestui internatŭ, cu dreptulŭ de a locuì în casele din cuprinsulŭ bisericii.

Pentru învĕţătura acestorŭ tinerĭ, li se făcù unŭ anume programŭ, şi li se dădù de căpetenie pe rĕposatulŭ Maximŭ, care cunoscea bine dialectulŭ macedo românŭ.

[1]) Averchie aduse aceştĭ tinerĭ din deosebite comune românescĭ, cei mai mulţĭ suntŭ din Pind; din Perivole a adusŭ pe Giaca Goma, Dimitrie Şumba, Apostolŭ Teodorŭ, din Avdela pe G. Dante, Tuliu Tacit, Iónŭ Gulioti, Dimitrie Abeleanu, Tuliu Carajani, Constantinŭ Caeretti, din Calive pe Guşa Papa Costa, Dimitrie Bradalexi, Nicolai Popilianŭ, din Vlacho-Clisura pe Simeonŭ Simota, din Blaţa pe Andrei Bagavŭ, apoi din alte părţĭ pe Filipŭ Apostolescu, Sergiu Dimitrescu, D. Nicolescu, C Ionescu, G. Pedirich, D. Constantinescu şi alţii.

Sórtea şcólei macedo-române din Bucurescĭ a atêrnatŭ dela modulŭ cum miniştrii, carĭ s'au urmatŭ la ministeriulŭ cultelorŭ şi instrucţiunii publice, înţelegeau cestiunea Macedo-Românilorŭ.

Aşa rĕposatulŭ generalŭ Tell, fiindŭ ministru de culte, a socotitŭ că face bine sĕ desfiinţeze institutulŭ separatŭ şi sĕ aşeḑe pe tinerii Macedonenĭ în liceulŭ sf. Sava; acéstă disposiţiune a făcutŭ că elevii Macedonenĭ, venindŭ în contactŭ cu studenţii românĭ, au luatŭ în mare parte altă direcţiune decâtŭ aceea pentru care au fostŭ aduşĭ. Ei aspiră sĕ se facă bacalaureaţĭ, şi în urmă, câţiva din ei deveniră funcţionarĭ publicĭ în ţéră, şi nu voiră sĕ se mai întórcă în patria lorŭ, spre a-şĭ lua misiunea de învĕţătorŭ.

După Tell veniră alţĭ miniştri cu mai puţină cunoscinţă de causă, carĭ încetară de a mai aduce şcolarĭ din Macedonia, şi astfelŭ şcóla se desfiinţă cu vremea.

Totuşĭ activitatea ţĕrii nóstre pentru trezirea Românilorŭ de peste Balcanĭ nu a rĕmasŭ fără róde. Prin iniţiativa mai multorŭ Românĭ iubitorĭ de némulŭ lorŭ, se fundară în Macedonia mai multe şcolĭ românescĭ, care şi astăḑĭ suntŭ susţinute atâtŭ de Românii de dincolo, câtŭ şi de cei de dincóce.

In călĕtoria întreprinsă de mine în Macedonia în anulŭ 1882 pe lângă alte cercetărĭ făcute asupra Românilorŭ din acele părţĭ[1]), m'am ocupatŭ şi cu starea scólelorĭ românescĭ asupra cărora credŭ că nu este fără interesŭ, a împărtăşi cetitorilorŭ sciinţele adunate.

Intâia scólă română înfiinţată în Macedonia, este scóla primară de băeţĭ, deschisă în anulŭ 1864, în orăşelulŭ pe deplinŭ românescŭ Târnova, în apropiere de Bitolia, capitala Macedoniei, de către Dimitrie Atanasescu, primulŭ învĕţătorŭ care se află şi până acuma[2]).

Acéstă scólă nu a putută funcţiona în modŭ regulatŭ, decâtŭ dela anulŭ 1867, din causă că adversarii scólei şi limbei române în Macedonia au isbutitŭ prin intrigă sĕ obţină dela autorităţile turcescĭ desfiinţarea acelei scolĭ pentru a căreĭ redeschidere a trebuitŭ sĕ intervină în modŭ oficiosŭ la guvernulŭ din Constantinopole agentulŭ diplomaticŭ alŭ României pe lângă Sublima Portă[3]). Acéstă scóla numĕră peste douĕ-ḑecĭ de elevĭ.

A doua scólă s'a înfiinţatŭ în Avdele în Pind în Epirŭ în anulŭ 1867, de Apostolŭ Mărgărintŭ, care după ce a instalat'o în modŭ durabilŭ şi a organisat-o, a lăsatŭ în loculŭ lui la acea scólă pe d. Iónŭ Som Tomescu, elevŭ alŭ Seminarului din Bucurescĭ, care actualmente era învĕţătorŭ la scóla din Samarina, ér la scóla din Avdela actualmente este învĕţătorŭ titularŭ d. G. Dante, avêndŭ de ajutorŭ pe părintele Popa Ioanŭ Techi. Scóla acésta are 60 de elevĭ şi funcţionéză la orăşelulŭ pe deplinŭ românescŭ Avdela, numai véra, ér érna ţine scóla d. G. Dante la satulŭ Damas, în Tesalia, unde descindŭ şi petrecŭ érna toţĭ locuitoriĭ cu vitele lorŭ.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

MASSAUAH, 2 Maiu. — Comandantulŭ italianŭ Salesta a dispusŭ sĕ se blocheze litoralii Massauahului.

ATENA, 2 Maiu. — In urma unorŭ sângerose conflicte în Canea între Creştinĭ şi Musulmanĭ, consulii carĭ erau absenţĭ s'au reîntorsŭ érăşĭ acolo. Scirĭ mai nouĕ constată o domolire a spiritelorŭ.

VENEŢIA, 2 Maiu. — Desvĕlirea statuei călăreţe a lui Victorŭ Emanuelŭ s'a făcutŭ în presenţa părechei regale între însufleţite strigăte de bucuriă.

---

[1]) Veḑĭ lucrările mele privitóre la ei: I. Datinele la munţĭ ale poporului românŭ din Macedonia, publicate în Revista de archeologiă de d. G. Tocilescu, Tom. II, pag. 417. — II. Poesii populare din Macedonia, idem, tom. V. pag. 175. — III. Cântece de Miriologhi „Convorbiri literare", vol. XVI, pag. 487.

[2]) D. Atanasescu, după unŭ anŭ de funcţiune ca învĕţătorŭ, tipări primulŭ abecedarŭ, şi apoi prima istoriă pentru Românii din drépta Dunării: „Istoria Românilorŭ pentru Românii din drépta Danubiului, lucrată după istoria D. V. A. Urechia şi D. Casacovicĭ, de Dimitrie Atanasescu, stampată cu plata onor. Societăţĭ pentru învĕţătura poporului românŭ, Bucurescĭ, 1867." Elŭ a mai tipăritŭ şi „Terascripţiune scurtă pentru feciorilii şi fetele de clasa I şi II primară, lucrată de Dimitrie Atanasescu, învĕţătorŭ tra prima óră di acista limbă. Stamhatoria lucrătorilorŭ asociaţĭ, Bucurescĭ.

[3]) Veḑĭ procesulŭ-verbalŭ Nr. 3, din 22 Noem. 1886, publicatŭ în fóia societăţii pentru învĕţătura poporului românŭ.

Cununiă. — D-lŭ *Alesandru Sima*, teologŭ absolutŭ şi d-ra *Regina Deleiu*, fiica d-lui Danilŭ Deleiu notarŭ în periceiulŭ Silvaniei, şĭ-au serbatŭ cununia în 25 Aprilie st. n. — Sĕ fiă în césulŭ celŭ bunŭ!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 29 Aprilie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101,25
Rentă de hârtiă 5%	88.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 60
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.—
Renta de hârtiă austriacă	81 35
Renta de arg. austr.	82.20
Renta de aurŭ austr.	112 —
Losurile din 1860	135.25
Acţiunile băncei austro-ungare	874 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.75
Act. băncei de creditŭ austr.	281.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 30
Londra 10 Livres sterlinge	126 90

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 16 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	92½	93½
» convert. (6%)	86¾	87½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103—	103¾
» „ „ (5%)	87—	87¾
» » urban (7%)	100—	100¾
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	83—	84—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.—	17.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 30 Aprilie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.50	Vênd.	8.53
Argint românesc	»	8.45	»	8.48
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 93	»	5.99
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
Braşovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
Sighişóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12.00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copşa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
Cluşiu (	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Ştana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
Cluşiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3.36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	—
Predealŭ (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4.52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9. 8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ